

IV. konference OSN o nejméně rozvinutých zemích

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. dubna 2011 o čtvrté konferenci Organizace spojených národů o nejméně rozvinutých zemích

Evropský parlament,

- vzhledem k tomu, že v roce 1971 uznala Organizace spojených národů nejméně rozvinuté země za „nejchudší a nejslabší článek“ mezinárodního společenství,
 - s ohledem na kritéria stanovená Výborem OSN pro plánování rozvoje (CDP) pro určení nejméně rozvinutých zemí (LDC),
 - s ohledem na Pařížskou deklaraci pro nejméně rozvinuté země přijatou v září 1990,
 - s ohledem na zprávu generálního tajemníka OSN o provádění akčního programu pro nejméně rozvinuté země na desetiletí 2001–2010 (A/65/80),
 - s ohledem na výsledky zasedání OSN na vysoké úrovni o rozvojových cílech tisíciletí (MDG) konaného v září 2010,
 - s ohledem na bruselský akční program pro nejméně rozvinuté země přijatý na třetí konferenci OSN o nejméně rozvinutých zemích, která se konala v Bruselu v květnu 2001,
 - s ohledem na rozhodnutí, které v roce 2008 přijalo Valné shromáždění OSN o svolání čtvrté konference OSN o nejméně rozvinutých zemích,
 - vzhledem k tomu, že čtvrtá konference OSN o nejméně rozvinutých zemích posoudí výsledky provádění bruselského akčního programu, neboť se blíží doba jeho završení, a navrhne nové kroky (2011–2020) s cílem podporovat výměnu osvědčených postupů a zkušeností a pojmenovat politická rozhodnutí a výzvy, před nimiž budou nejméně rozvinuté země stát v příštím desetiletí, jakož i potřebná opatření,
 - s ohledem na Deklaraci OSN o právu na rozvoj z roku 1986,
 - s ohledem na rozvojový cíl tisíciletí snížit do roku 2015 chudobu na polovinu,
 - s ohledem na čl. 110 odst. 4 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že jako nejméně rozvinuté země je v současnosti klasifikováno 48 zemí, přičemž 33 z nich se nachází v Africe, 14 v Asii a jedna v Latinské Americe; vzhledem k tomu, že 16 z těchto zemí je vnitrozemských a 12 zemí jsou malé ostrovy,
- B. vzhledem k tomu, že 75 % z 800 milionů obyvatel nejméně rozvinutých zemí má k dispozici méně než 2 dolary na den, a vzhledem k tomu, že od roku 1971, kdy OSN tuto kategorii zavedla, stoupl počet nejméně rozvinutých zemí z 25 na 48 a že z kategorie nejméně rozvinutých zemí postoupily do vyšší kategorie pouze Botswana v roce 1994, Kapverdy v roce 2007 a Maledivy v lednu 2011,

- C. vzhledem k tomu, že v období od roku 2000 do roku 2010 vzrostlo hodnocení indexu lidského rozvoje u nejméně rozvinutých zemí pouze z 0,34 na 0,39; vzhledem k tomu, že v průměru jsou nejméně rozvinuté země schopny splnit pouze dva ze sedmi rozvojových cílů tisíciletí,
- D. vzhledem k tomu, že od třetí konference OSN o nejméně rozvinutých zemí a přijetí bruselského akčního programu byly podniknuty některé pozitivní kroky, například iniciativa „Vše kromě zbraní“, a zvýšila se oficiální rozvojová pomoc (ODA) – v období 2000–2008 došlo k jejímu zdvojnásobení – a přímé zahraniční investice, jejichž objem vzrostl z 6 na 33 miliard USD, což 19 zemím umožnilo dosáhnout 3% růstu,
- E. vzhledem k tomu, že doporučení čtvrté konference OSN o nejméně rozvinutých zemích může být splněno pouze tehdy, pokud budou řádně vyřešeny zásadní problémy, které se nejméně rozvinutých zemí týkají, jako je např. politika soudržnosti mezi obchodem a rozvojem, zemědělství, rybolov, investice a změna klimatu, a pokud budou na pořad jednání zařazena důležitá témata, jako je např. veřejná správa a boj proti korupci, zejména koncepce „smlouvy o správě“ mezi partnerskými a dárcovskými zeměmi (konkrétně zavedení sociálního práhu), a rozvoj lidských zdrojů,
- F. vzhledem k tomu, že čtvrtá konference OSN o nejméně rozvinutých zemích znovu potvrdí globální závazek partnerství s cílem řešit potřeby těchto zemí; vzhledem k tomu, že probíhající přípravy čtvrté konference OSN o nejméně rozvinutých zemích zahrnují vnitrostátní konzultace, regionální setkání a konference, do nichž je zapojeno široké spektrum účastníků, jako např. poslanci parlamentů, občanská společnost a soukromý sektor,
- G. vzhledem k tomu, že podpora udržitelného rozvoje předpokládá podporu v oblasti zdraví, vzdělávání a odborné přípravy, prosazování demokracie a právního státu a dodržování lidských práv a základních svobod, které jsou základními prvky rozvojové politiky EU,
- H. vzhledem k tomu, že vedle stávajících strukturálních problémů se situace v nejméně rozvinutých zemích zhoršila také v souvislosti s nedávnou globální finanční, potravinovou a energetickou krizí a se změnou klimatu,
- I. vzhledem k tomu, že zabezpečování potravin je ohroženo, ačkoli zemědělství tvoří základ hospodářství řady nejméně rozvinutých zemí a zaměstnává až 90 % pracovních sil,
- J. vzhledem k tomu, že bez významné role států na základě zlepšené schopnosti zapojit se do hospodářského rozvoje, vytváření bohatství a jeho spravedlivého přerozdělování, partnerství mezi soukromým a veřejným sektorem a řádně naplánovaných zahraničních investic, které budou plně dodržovat klíčové pracovněprávní standardy Mezinárodní organizace práce a zásady ochrany životního prostředí, nelze dosáhnout skutečného rozvoje; vzhledem k tomu, že stát musí být činěn odpovědným za poskytování stability a právního rámce,
- K. vzhledem k tomu, že každá z nejméně rozvinutých zemí by si měla stanovit priority a hledat řešení, která jsou vhodná z hlediska situace v jednotlivých zemích, a to na základě demokratického zapojení občanů do rozhodování,
- L. vzhledem k tomu, že úspěch istanbulske konference závisí na konkrétních výsledcích (jako jsou např. smlouva o správě, sociální práh, snižování zadlužení, rozvojová pomoc,

inovativní financování) a na kvalitě příspěvků účastníků,

1. domnívá se, že čtvrtá konference OSN o nejméně rozvinutých zemích by se měla orientovat na dosažení výsledků, a to na základě jasných ukazatelů a cíle snížit do roku 2020 počet nejméně rozvinutých zemí na polovinu a opírat se přitom o účinné a transparentní mechanismy monitorování a kontroly;
2. zdůrazňuje, že pomoc, kterou EU poskytuje nejméně rozvinutým zemím, by měla být zaměřena především na vytváření bohatství a rozvoj tržní ekonomiky, neboť ty jsou základním předpokladem pro vymýcení chudoby;
3. vyzývá k tomu, aby byl upřednostňován zejména hospodářský růst jako klíčový prvek přispívající k rozvoji a celkovému snižování chudoby v nejméně rozvinutých zemích;
4. domnívá se, že čtvrtá konference OSN o nejméně rozvinutých zemích by se měla zaměřit na konzistentnost rozvojové politiky jako na důležitý faktor posunu v této politice, a to jak na úrovni jednotlivých států, tak na úrovni mezinárodní; vyzývá proto, aby politiky vytvářené ve všech oblastech – jako je obchod, rybolov, životní prostředí, zemědělství, změna klimatu, energetika, investice a financování – podporovaly potřeby nejméně rozvinutých zemí v oblasti rozvoje s cílem napomáhat boji proti chudobě a zaručit důstojné příjmy a podmínky k životu;
5. naléhavě vyzývá EU, aby splnila své závazky, pokud jde o přístup na trh a snižování dluhů; potvrzuje význam dosažení cíle oficiální rozvojové pomoci určené nejméně rozvinutým zemím ve výši 0,15 až 0,20 % HND, přičemž je za tímto účelem třeba uvolnit domácí zdroje a využít coby doplňkového opatření také inovativních mechanismů financování;
6. připomíná cíl vymanit se z kategorie nejméně rozvinutých zemí a upozorňuje na rámec stanovený na summitu OSN o rozvojových cílech tisíciletí, který se konal v září 2010, s jehož pomocí se má urychlit postup zaměřený na vymýcení chudoby, dosáhnout udržitelného hospodářského rozvoje zaměřeného na zvýšení životní úrovně obyvatel nejméně rozvinutých zemí, zajistit řádná veřejná správa a posílit budování kapacit;
7. zdůrazňuje nezbytnost nových opatření, která by nejméně rozvinuté země začlenila do celosvětové ekonomiky a zlepšila jejich přístup na trhy EU; vyzývá Komisi, aby zvýšila svou pomoc v oblasti obchodu, díky níž by nejchudší země byly schopny zvládnout konkurenční prostředí, které vzniká tržní liberalizací;
8. připomíná, že nezbytnými předpoklady účinnosti rozvojových politik jsou mír a bezpečnost a že EU by měla ve snaze řešit otázky stability v nejméně rozvinutých zemích více koordinovat svůj přístup a podporovat úsilí získat kapacity na vybudování mírumilovných, demokratických a inkluzivních států;
9. znovu připomíná, že v nejméně rozvinutých zemích je nutno upřednostňovat potravinovou soběstačnost, zemědělství, infrastrukturu, budování kapacit, inkluzivní hospodářský růst, přístup k technologiím a také lidský a sociální rozvoj;
10. vyzývá k zavedení spravedlivých a rovných pravidel obchodu a k uplatnění integrovaných politik v široké škále hospodářských, sociálních a environmentálních otázek s cílem podporovat udržitelný rozvoj;

11. připomíná, že je zapotřebí přijmout účinná opatření k zajištění větší stability a transparentnosti cen a lepší regulace finančních trhů s cílem ochránit nejméně rozvinuté země a snížit jejich zranitelnost;
12. zdůrazňuje potřebu přispívat k rozvoji vnitrostátních daňových systémů a řádné správě v daňové oblasti a vyzývá OSN, aby v tomto ohledu zřídila odpovídající mechanismy;
13. naléhavě vyzývá EU a členské státy, aby na čtvrté konferenci o nejméně rozvinutých zemích projednaly zavedení inovativních rozvojových finančních mechanismů, jako je daň z finančních transakcí; zdůrazňuje, že závazky v oblasti oficiální rozvojové pomoci a inovativních mechanismů financování musí být vnímány jako nezbytné a vzájemně se doplňující součásti boje proti chudobě;
14. naléhavě vyzývá OSN a EU, aby se na čtvrté konferenci OSN o nejméně rozvinutých zemích vážně zabývaly negativními důsledky skupování zemědělské půdy, např. vyvlastňováním drobných zemědělců a neudržitelným využíváním půdy a vodních zdrojů;
15. připomíná, že dlouhodobým cílem rozvojové spolupráce musí být vytvoření podmínek pro udržitelný hospodářský rozvoj a spravedlivé přerozdělování bohatství; zdůrazňuje proto nutnost určit potřeby a strategie nejméně rozvinutých zemí, diverzifikovat obchod prostřednictvím podporování spravedlivých cen produkce z těchto zemí, odstraňovat problémy na straně nabídky s cílem posílit jejich obchodní kapacity a posílit schopnosti nejméně rozvinutých zemí přilákat investory, kteří budou dodržovat klíčové pracovněprávní standardy Mezinárodní organizace práce a normy na ochranu životního prostředí;
16. je si vědom toho, že iniciativa „Vše kromě zbraní“ plně nedosáhla svých původních cílů, a proto kvalita a objem obchodu směřujícího z nejméně rozvinutých zemí na trh EU nesplnily očekávání, zejména z důvodu nedostatku adekvátní obchodní a přístavní infrastruktury; zasazuje se za rozvoj takové infrastruktury, která je klíčovým předpokladem pro zvýšení obchodních kapacit;
17. zdůrazňuje, že v souladu s Pařížskou deklarací a akčním programem z Akkry je třeba zvýšit efektivitu rozvojové pomoci;
18. zdůrazňuje úlohu Evropského parlamentu a jeho rozhodující roli při schvalování rozvojového rozpočtu EU; je proto přesvědčen, že Parlament by měl být více zapojován do přípravy rozvojové strategie EU; kromě toho považuje za zásadní, aby byl zaveden mechanismus zpětného podávání zpráv;
19. je přesvědčen, že schválení nového amerického zákona o nerostných surovinách pocházejících z nelegálních zdrojů („Conflict Minerals’ Trade Act“) je významným pokrokem v boji proti nelegální těžbě a obchodování s nerostnými surovinami v Africe, které přispívají ke vzniku občanských válek a konfliktů; zastává názor, že OSN by měla přijít s podobným návrhem, který by zajistil možnost dohledání původu nerostných surovin dovážených na světový trh;
20. vyzývá k posouzení rizika změny klimatu, které by pokrývalo všechny relevantní aspekty plánování rozvojové politiky a rozhodování o ní, včetně obchodu, zemědělství, bezpečnosti potravin, a požaduje, aby byly výsledky tohoto posouzení využity při formulaci jasných pokynů pro politiku rozvojové spolupráce;

21. vyjadřuje své obavy nad rostoucí pravděpodobností, že enviromentální katastrofy způsobí rozsáhlé migrační toky a učiní nezbytným poskytnutí nouzové pomoci této nové kategorii vysídlených osob;
22. zdůrazňuje důležitost regionální spolupráce a integrace a vyzývá k posílení regionálních rámců, které by především menším zemím umožnily získat zdroje, know-how a odborné znalosti;
23. zdůrazňuje, že nedostatečný pokrok v oblasti správy veřejných financí stále většině těchto zemí znemožňuje, aby obdržely rozpočtovou podporu, která je zásadním faktorem v procesu vytváření kapacit v jednotlivých zemích;
24. zdůrazňuje, že pro nejméně rozvinuté země je důležité, aby navázaly třístrannou spolupráci, zejména s rozvíjejícími se zeměmi, s cílem pokračovat v úsilí o dosažení komplexní spolupráce sloužící vzájemnému prospěchu a společnému rozvoji;
25. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi a generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů.